

ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧНІВ ЯК ОСВІТНЯ ПРОБЛЕМА

Узагальненим є твердження про те, що «творчість» — це продукт людської діяльності, що породжує якісно нові матеріальні й духовні цінності суспільного або індивідуального значення (І. Бех, Д. Богоявленська, В. Боришевський, В. Сухомлинський, Д. Ушинський та ін.).

Поширеною серед науковців є думка про те, що творчість – це процес формування нових комбінацій зі старих елементів. Однак, дотримуючись аксіологічного підходу до розуміння творчості, вважаємо, що поза ціннісним аспектом творчість утрачає сенс. Її значущість – у позитивній продуктивності, що є головним стрижнем усіх творчих пошуків письменників, митців, учених.

Дослідники дитячої творчості й обдарованості стверджують, що дискусійними залишаються питання про співвідношення логічних та інтуїтивних процесів у творчій діяльності, про домінуючу роль задатків та соціального середовища у становленні і розвитку творчої обдарованості тощо [1]. Повсякденне життя доводить, що у складних сучасних умовах, які постійно змінюються, найкраще орієнтується, приймає рішення, працює людина творчо обдарована, гнучка, здатна до генерування і використання нових ідей та задумів, нових підходів. Отже, характерними ознаками творчої особистості є емоційна зрілість, висока адаптивність, врівноваженість, оптимізм.

Однак існують і протилежні дослідження. інша точка зору вчених полягає у тому, що творчі люди схильні до психічного виснаження, їм властиві граничні емоційні стани, низька адаптивність, висока тривожність

Виявлено, що творчий процес містить деякі закономірні риси, що робить його певною мірою логічним явищем. Разом з тим будь-який творчий акт визнається унікальним. Такі суперечності у дослідженні творчості не є рідкістю. Подібні алогізми належать до так званих «таємниць творчості», про які висловлювались мислителі всіх часів та епох.

Слід зазначити, що думки більшості дослідників збігаються в одному – механізм творчого процесу полягає у єдності першосигнального (інтуїтивного, оригінального, неусвідомленого) та другосигнального (логічного, рефлексивного, усвідомленого) компонентів, тобто наголошується на єдності раціональних та ірраціональних процесів.

Сучасні філософські, психологічні дослідження торкаються також питань про «божественну» природу творчості як прояв інсайту, осяяння, проникнення в інший вимір нашого буття, які суперечать загальноприйнятим ідеям, концепціям, постулатам, побудованим у контексті матеріалістичного світогляду. Цікавим є той факт, що корінь українського слова обдарованість «дар» орієнтує на те, що людині для її психіки, тіла дано кимось (Богом, Природою) щось позитивне, отримання чого не потребувало зусиль, те, що призводить до успіху у виконуваний діяльності [3, с. 59].

Творчість – надзвичайно складна форма людської активності, що породжує якісно нові матеріальні й духовні цінності суспільного або індивідуального значення. Ознаками творчості є зв'язок інтуїтивного і логічного; відчуття натхнення, бажання творити; діалектична єдність продуктивної і репродуктивної діяльності, усталеного і нового; позитивна цінність результатів. Творчість – необхідна умова людського існування. З одного боку, вона є оптимальною формою глибокої реалізації індивідуальності, з іншого – необхідною умовою соціального прогресу [3, с. 167].

Задатки – це вроджені анатомо-фізіологічні особливості нервової системи, мозку. Вони становлять основу розвитку здібностей. Здібності – це індивідуально-психологічні особливості конкретної людини, завдяки яким успішно виконується та чи інша продуктивна діяльність.

Обдарованість – це якісно своєрідне поєднання здібностей, що є запорукою успішного виконання конкретної діяльності. Творча обдарованість (креативність) – рівень розвитку творчих здібностей, функція цілісної особистості, яка залежить від комплексу її психологічних характеристик. Високі показники креативності у дітей не гарантують їхніх творчих досягнень у майбутньому, а лише вказують на можливість таких досягнень за наявності високої мотивації до творчості та оволодіння необхідними творчими вміннями.

Талановитість – це високий рівень розвитку здібностей, передусім спеціальних, тобто таких, які дають змогу успішно виконувати певну діяльність: літературну, музичну, сценічну тощо. Поняття «талант» слід використовувати, лише аналізуючи професійну діяльність у мистецтві, а також вживати для оцінювання принципово нових, позначених оригінальністю і самобутністю підходу художніх творів.

Геніальність – це найвищий рівень розвитку здібностей, який визначає появу творів, що мають історичне значення в житті суспільства, засвідчують нову епоху в розвитку культури.

Усі ці теоретичні міркування необхідні для того, щоб глибше розібратися у проблемі розвитку дитячої творчості, адже неможливо ефективно розвивати те, сутності чого ми не усвідомлюємо. Особливий інтерес сучасних дослідників становить проблема художньої творчості, оскільки вона інтегрує креативний, естетичний та духовний напрями розвитку особистості в одній площині – художньо-творчій, що дає широкі можливості для повноцінного виховання зростаючого покоління.

У сучасному світі гостро стоїть проблема творчого розвитку особистості. Кожна цивілізована країна дбає про творчий потенціал суспільства загалом і кожної людини зокрема. Посилюється увага до розвитку творчих здібностей особистості, надання їй можливості виявити їх.

Творчі можливості молодших школярів реалізуються в різних видах діяльності, зокрема у грі, навчанні, спілкуванні, трудовій діяльності. Як творчість сприймається не лише кінцевий результат діяльності, а й прийоми та методи, за допомогою яких вона здійснюється. Важливо з перших років навчання значну увагу приділяти розвитку творчих здібностей учнів.

Потрібно орієнтувати учнів не лише на традиційне засвоєння знань, оскільки такий підхід в організації навчально – пізнавальної діяльності за сучасних умов не є продуктивним через швидке зростання обсягу знань. Та й самі по собі знання не гарантують появи нових оригінальних ідей. Тому велику увагу потрібно приділяти розвитку таких властивостей особистості, які дають можливість творчо використати здобуті знання. Потрібно розвивати в межах можливого творчі здібності кожної дитини, а не лише особливо обдарованих. Здатність до творчості не є винятковим явищем, властивим лише одиницям. Певною мірою творчість властива всім людям, тому потрібно створити для кожного оптимальні умови навчання, формувати потребу вчитися, вміння раціонально працювати, розвивати мислення учнів, їхню мовну активність, проявити творчість і самостійність у виконанні поставлених завдань.

Список використаних джерел

1. Ковальчук М. О. Розвиток творчості молодших школярів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iod.edu.ck.ua>
2. Максименко С.Д. Загальна психологія / С.Д. Максименко, В.О. Соловієнко. – К.: МАУП, 2000. – 256 с.
3. Сухомлинський В. О. Елементи творчості в діяльності молодших школярів // Сухомлинський В. О. Вибрані твори: в 5 т. – Т. 1. – К.: Рад. школа, 1977. – С. 273–278.

УДК 377.8.016:09:37.091.313

ВЛКН. В.
Гуманітарно-педагогічний коледж МДУ, Україна

ІКТ-ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Використання інформаційно-комунікаційних технологій в освіті є черговим етапом запровадження новітніх підходів до викладання дисциплін суспільно-гуманітарного циклу. Зарубіжна література не є винятком, адже ця дисципліна дає педагогу широке поле для творчості та експериментальної діяльності, яку можна здійснювати саме засобами ІКТ. Використання елементів на уроках зарубіжної літератури – явище актуальне. Освіта в Україні повинна розвиватись у контексті розвитку цивілізації та інформатизації суспільства. Перед викладачем гуманітарних дисциплін, зокрема викладачем зарубіжної літератури, постали нові завдання: відхід від авторитарної педагогіки і впровадження сучасних педагогічних технологій, духовне зростання, роздуми про сенс життя та про своє місце в цьому світі. Саме це зможе врятувати нас від засилля бездуховності, змінити суспільство, відродити державу. Запровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховний процес забезпечить поступовий перехід освіти на новий якісний рівень.

Використання інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці студентів є обов'язковою умовою формування компетентного фахівця на сучасному етапі розвитку інформаційного суспільства. В умовах сьогодення, коли створюється єдиний інтелектуальний і емоційний простір засобами Інтернет-технологій, нагальною проблемою стає поєднання класичних педагогічних технологій з інноваційними інформаційними технологіями навчання.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>